Ч. 254. Второк 12 (25) падолиста 1902. Рік XII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(Справа закона о терміновій торговли збіжем. Славяньский союз. - Внесенє посла Ґіжовского. Смерть Крупа).

В наслідок оногдашної ухвали парламенту, після котрої §. 12 сего закона принято з поправкою пос. Шепфера, буде мусів цілий закон ще раз вернути до палати панів. Повисша ухвала перейшла лиш случайно, а то для того, що підчас голосованя не було польских послів в палаті. Під ту пору відбувало ся засіданє в колі польскім і случайно стало ся, що дзвінок електричний, котрий веде до салі засідань кола, був зіпсований. Отже коли президент дзвонив, щоби повідомити послів о маючім відбувати ся голосованю, польскі посли не чули дзвоненя і не прийшли до палати, що дало можність ухвалити поправку Шепфера. Аж коли вже кінчило ся обчислюванє голосів, дано знати Полякам і они увійшли до салі. Здає ся, що палата панів борзо упорає ся зі згаданим законом і він за кілька днів верне назад до палати послів.

В середу відбуло ся засіданє сполучених клюбів Славяньского Центра, до котрого належать і рускі посли Барвіньский і товариші, і словіньско-хорватского клюбу, котрі постановили приняти давну назву з 1897 року Славяньский Союз. Для вироблення статутів сего клюбу вибраний комітет з 7 членів, до котрого входять: Др. Шустершіч, дальматиньский маршалок Івчевич, радник двору др. Пльой, Барвіньский, Барчич, Бянкіні і др. Грубан

На однім з послідних засідань палати послів поставив пос. Ґіжовский внесенє, яко проєкт до закона, котрий би постановляв, що при переношеню урядників державних, учителів і урядників зелізниць державних в стан спочинку мали би їм вчисляти ся до літ служби також літа науки на університеті. Урядникам при властях гірничих мали би вчисляти ся літа наук правничих і гірничих.

В прекраснім дворі Гіґель коло міста Ессен над рікою Рурою в Німеччині, помер властитель славної і найбільшої на цілім сьвіті фабрики армат, Фридрих Альфред Крупп, тайний радник німецкого цісаря і личний приятель тогож, на удар мозковий в 49-ім році житя. Смерть Крупа, того чоловіка, котрий мав так величезний маєток, що лиш самого доходу мав з него 20 міліонів і о котрім говорено, що без єго волі не може бути ніякої війни, наробила величезної сензациї в цілім сьвіті а навіть в наслідок дивного сходу обставин прибрала потрохи характер суспільно політичний. Круп, котрий, як кажуть, був від довшого часу хорий на серце, перебував часто на італіяньскім острові Капрі. Социялістичні ґазети наробили недавно тому великого крику, що Круп допускає ся там на хлопцях злочину против природи, а прокуратория в Неаполи розвела навіть доходженя в сій справі. Инші ґазети заперечили рішучо сій клеветі і стали доказувати, що она єсть лиш наслідком виборчої кампанії на згаданім острові, а правний заступник Крупа запізвав клеветників до суду. Круп тимчасом вернув до Ессен і помер нагло в суботу. Смерть єго звязала ся з повисшими обставинами так якось дивно і тісно, що навіть німецкі ґазети прихильні помершому, кажуть, що навіть і „правдива правда" не була би в силі бодай в теперішній хвили очистити характер помершого. Фридрих Крупп був лиш наслідником величезного підприємства промислового, котре основав єго дідо а розширив і утвердив єго батько Альфред. Найбільше відчули смерть Круппа єго робітники, котрих положенє в Ессен було доси дуже добре. Всї они мали вільні помешканя для себе з городами, діставали платню і вислуженину, а для всїх разом були уряджені всілякі вигоди: реставрациї, склепи, школи, церков, театр, купальні і т. п. Тому то, коли розійшла ся чутка о згаданій клеветі, зібрало ся було

2)

МАРОККО.

(Дальше.)

I.

З Неаполя до Танджера. — Житє на покладі. — Морскі птиці. — Альмерія. — Ґібральтар, єго укріпленя і єго залога. — Істория Марокка і єго торговля. — Жиди в Марокку і їх значінє.

La bella Napoli! (Красний Неаполь!) Як то неодин, начитавшись або наслухавши ся про се місто, бажає в души там бути, а я, побувши тут сїм неділь, рад був, що можу вже вибрати ся в сьвіт, в дальшу дорогу, до краю, де ще не зайшла тота культура, що все рівнає. Не хотів би я збільшати того множества більше або менше одушевлених описів Неаполя, тим більше, що менї забракло би таки зовсїм того одушевленя; але для остереженя других, що не обіцювали собі вже наперед за богато, розкажу дещо з противної сторони. Може бути, що в тім розчарованю, яке менї зробив Неаполь, грала велику ролю і моя особа, бо я, бачите, не можу ніяк одушевити ся для тої природи, котру обвели довкола великі як касарні готелї, а в котрих розсїли ся анґлійскі туристи зі звістною своєю безличностию; мене то гнїває, коли виджу, як з-поза кождого корчика виглядає Бедекер в червоній оправі, та коли мушу що хвиля обганяти ся від безличної зволочи.

Не дасть ся заперечити, що природа тут до якогось степеня красна, але чоловік не має тут нїгде спокою, ба, тут таки огидне житє через ту зволоч, якої тут повнїсько. А відтак таки то нічим неоправдана пересада, коли хтось каже, що Неаполь, то „найкрасше, місто на сьвіті", або ще й повторяє звістну приповідку: Vedi Napoli e poi muori! (Подивись на Неаполь а відтак вмирай!) Менї бодай здає ся, що неапольский залив, котрий всї так дуже величають, хоч безперечно красний, не дасть ся порівнати з заливом коло Смирни, з Босфором або з заливом коло Ріо де Жанейро, або хоч би приміром і з Бокке ді Каттаро. Хто сюди приїде з півночи, хоч би то був і як найменше вибагливий чоловік, той все-таки затужить за красними зеленими лїсами. Але хто хоче видїти европейских культурних людий в їх найбезвстиднїйшім пониженю, хто хоче пізнати найогиднїйшу зволоч, той нехай їде до Неаполя, але нехай не забуде взяти з собою богато, богато гроший.

Отже я був дуже рад з того, що міг вже раз розпращати ся з висшою школою европейских мошонників, і в найлїпшім настрою сїв по полудни дня 18 вересня на пароход „Караманія", що мав мене завести просто до Ґібральтару. Але спосіб, яким італіяньска полїция морочить людем голови та допікає їм, її брутальне поведенє супротив пасажирів на межипокладі, і сцени, що просто обурювали чоловіка, задержали нас так довго на місци, що ми аж над раном могли виплисти на широке море. Вершок Везувія попращав нас впослїдне слабим відблеском ляви серед теплої місячної ночи.

Виїзд із славленого неапольского ґольфу розчарував мене, сьвітового волоцюгу, знову дуже, як і майже все в Італії. Веремя, що правда, було дуже красне і видержало без зміни аж до Ґібральтару. Сонце припікало через цілий день, на синім небі не було видко ані одної хмарки, а довкола сьвітило ся мовби сине зеркало, спокійне, широке, одностайне море. Але як-раз той спокій, тота одностайна синїсть довкола, томили по довшім часї, ставали нудні, а моїй північній вдачі бажало ся страшно сьвіжого вітру та високих филь, з білою піною на вершку; але з того всего не було й слїду.

Впрочім їзда на нашім пароходї, старім доробайлї без найменшої новомодної вигоди, була не конче приятна. Поклад був повен бруду, в кабінах аж кишіло від всїляких комах, харч був дуже мірний і давали все ледви що трохи тепле, пива та вина не було таки зовсїм, а розмови не можна було таки з нїким завести, анї з анґлійскими официрами, анї з залогою нечемною аж до брусоватости. Ще найвеселїйше було на покладї, призначенім для виходців, де було кілька сот Італіянців, по найбільшій части найгіршого рода неапольскої та сицилійскої голоти, у котрої було тілько й думки, що далека Америка. Тут на тїснім місци розвинув ся в повній свободї кусень правдивого полуднево-італіяньского народного житя

около 1000 урядників Крупа, і радили над тим, щоби вислати депутацию до него, але розійшла ся чутка, що вже запізно.

Жіноча спілка промислова „Труд".

(Дальше).

В тій думці та в цїли придбаня товариству добре вишколених робітниць як також, щоби дати біднїйшим дівчатам спроможність привчити ся заводу кравецкого, рішив заряд відкрити при робітни бурсу на шість місць, під такими услівями: В першім роцї платять приняті до бурси на харч по 16 кор. місячно, в другім роцї по 8 кор. а в третім не платять нїчого. Спосібнїйші і пильнїйші можуть в другій половині третого року крім мешканя і харчу діставати вже плату після їх спосібностий і катеґорий, до яких в робітни будуть придїлені. Вписового платять по 4 кор. — Рівнож рішив заряд товариства при робітни отворити курс шитя і крою за такою оплатою: вписове 4 кор., при тримісячнім курсї по 15 кор. місячно за науку шитя а крім того за крій нараз 45 кор.; при піврічнім курсї по 10 кор. місячно за науку шитя, а 30 кор. за крій.

В цїли унормованя відносин управительки до заряду і відносин робітниць до заряду і управительки, виготовила дирекция відповідні реґуляміни і норми платни робітницям, а з вереснем 1902 року відкрито також робітню шитя біля.

З днем 30 червня 1902 р. т. є. з днем замкненя рахунків першого адмiнїстрацийного року, про котрий складаємо отсе справоздане, числило товариство наше тілько 158 членів з 257 удїлами, на квоту 5638 кор. 20 сот. На книжочки вкладкові зложено 2217 кор. 46 сот.; отже заряд товариства мав з тим днем капіталу оборотового 8199 кор. 66 сот. З тої квоти ужито до обороту 3878 кор. 2 сот., а решту суму, не вистарчаючу на відкрите складу а зайшну до веденя робітнї, ульоковано покищо в наших інституциях „Народній Торговли" і Краєвім Кредитовім „Союзї". Між членами є: 97 жінок, 49 мужчин, 8 товариств і 4 брацтва церковні.

Властива дїяльність нашого товариства розпочала ся з д. 1 цьвітня 1902, т. є. з днем відкритя робітнї. Чинність в нашій робітни тревала отже тілько 3 місяцї. В тім короткім часї виконано 64 більших і менших робіт на суму 720 кор. з тутулу оплат за роботу, а за роботу, материї і додатки разом 1047 корон 55 сот. — З доходу з робітнї і проценту від ульокованого проценту уплачено: настоятельцї робітнї і робітницям 729 кор. 78 сот., чиншу за льокаль 309 кор, 34 сот., за обслугу, осьвітлене і канцелярийні видатки 212 кор. 52 сот., на амортизацию коштів заснованя і амортизацию інвентаря 58 кор. 24 сот., уплачено належитість скарбову в сумі 4 кор. 78 с., решта в квотї 4 кор. 12 сот. полишила ся яко чистий зиск.

(Конець буде).

Новинки.

Львів дня 24 го падолиста 1902

— **Найвисшим рішенем цїсарским** з дня 10-го с. м заступником презеса ради повітової в Товмачи затверджений п. Петро Щепаньский, властитель більшої посїлости у Вікляпах.

— **Др. Данило Людкевич**, професор при II. (нїмецкій) ґімназиї, по вислуженю звиш приписаних лїт служби перейшов на вислужениму і при тій нагодї одержав титул радника шкільного.

— **Краєвий союз кредитовий** відносить ся з просьбою до всїх інтересованих, що хотїли би набути землю, щоби ему донесли: кілько намірять набути ґрунту, кілько орного поля, кілько пасовиска, а кілько лїса, за яку цїну, який капітал можуть зараз зложити, а яку би евентуально хотїли засягнути позичку на намірене купно. Інтересовані, що мають до позбутя маєтности більші або менші, зволять подавати: кілько морґів поля числить посїлість, кілько орного поля і якої кляси, кілько пасовиска, кілько лїса, кілько жадають та які довги є до сплати і на яких условинах. Усї предложеня належить зголошувати на адресу „Краєвого Союза Кредитового" стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові, Ринок ч. 10, I. пов.

— **Величезний огонь в Бориславі** Сеї ночи около 3 год. займив ся огонь мабуть и наслїдок вибуху ґазів в однім із закопів акцийного товариства для промислу нафтового в Бориславі і переніс ся на сусїдні закопи, внаслїдок чого до 10-ої години рано згоріло 17 закопів з вежами і всїма знарядами до верченя, а крім того ще й сїм домів. В огни згинув один робітник, а один тяжко попік ся. Староста прибув на місце огню і спровадив сторожу пожарну з Дрогобича. Єсть надія, що огонь дасть ся нинї зовсїм пригасити.

— **Огнї.** Дня 21 с. м. о 6 год. рано вибух огонь в комнатах бічного тракту будинку львівскої ґенеральної команди і погоріли сприятані там в двох комнатах книги. Огонь, котрого причиною була мабуть дуже розпалена піч, угашено при помочи міскої сторожі пожарної. Шкода, якої наробив сей огонь — відчисливши вартість книг — виносить 800 кор. — В ночи около 1 год. на 11 с. м. займила ся стайня господаря Гаврила Яблоньского в Жупаню, повіта стрийского і згоріла не лиш сама стайня, але й шопа з 120 копами збіжа та всї знаряди господарскі. Шкода виносить 2354 корон, а була обезпечена лиш на 590 корон — В Сморжу того-ж самого повіта вибух огонь в стодолї господаря Адама Данева і згорів будинок, а крім того 51 кіп вівса, 11 фір сїна та всї знаряди господарскі. Шкода виносить 1232 корон, а була обезпечена лиш на 600 корон. В обох сих случаях причина огню незвістна.

— **Нещасливі пригоди.** Дня 18 с. м. поїзд товаровий перєїхав на шляху межи Журавицею а Радимном стражника зелїзничого Войтїха Кортину, що тодї робив там службу і розголочив ему стопу правої ноги. Нещасливий падаючи при тім, покалїчив ся ще тяжко в голову і лице. Першу поміч подав нещасливому лїкар зелїзничий др. Шишковский, а відтак відставлено его до шпиталю в Перемишли. Справу сю віддано прокураториї державній до переведеня слїдства. – Подібна пригода приключила ся дня 19 с. м. на шляху зелїзницї Микулинцї-Струсів. Того дня верстала шляхом зі стациї Микулинцї-Струсів до Теребовлї Юлїя Пилющак і на мостї при кільометрі $31\frac{3}{4}$ вхопила єї льокомотива та відтяла стопу лївої ноги.

— **Теперішна зима** взяла ся до нас не лиш борзо але й відразу дуже остро: було вже 9 до 14 степенів морозу. Але не менше люто взяла ся она й в инших краях а іменно на півночи. В Християнїї, в Норвеґії упав великий снїг і ріки позамерзали, так що вже на них можна совгати ся. А на найдальшій півночи Европи розпочала ся вже характеристична прикмета північної зими. В Гамерфестї, містї положенім найдальше на півночи щезло вже дня 21 с. м. сонце зовсїм і не покаже

в повній своїй живописній ріжнобарвности та з цїлим своїм огидним брудом. Тут сидїли, зовсїм якби де у вузкім заулку Неаполя старі баби, що у волосю своїх товаришок полювали на звістні малї зьвірятка, тут вечером при звуках гармонїї вигопкували тарантелї обідрані молодцї, котрим дикість виглядала з очий, зі своїми чорноокими дївчисками; тут грали в карти і, зовсїм як в Неаполи, вимахували готовими до того ножами, кілько разів при грі прийшло до сварки та до лайки послїдними словами.

Для мене самотного були ще найбільшою розривкою птицї, що довкола нас лїтали. Ще коли ми виїздили із неапольского ґольфу, летїли за нами великі, хороші сріблисті меви (морскі чайки), вірні товаришки кораблїв, що випливають на широке море. Недалеко іспаньского побережа прилучили ся до них ще й риболовцї, малї, чорні як саджа птички, з білим як снїг хвостиком, котрі як мотилї лїтають понад саму воду позад корабля і ловлять собі дуже зручно свою поживу та майже нїколи не спочивають; здаєсь, мов би мязи їх крил були із сталї. Забобонний мореплавець не любить сих хорошеньких птичок, бо вірить, що коли они появлять ся, то буде буря; але любитель природи не може на них досить надивити ся, як они зручно лїтають і ловлять свою поживу. То була як раз пора відлету у вирій і длятого стрічали нас нераз птиць з далекої вітчини. Єсть то дивне чувство, коли чути як тї птицї свищуть високо у воздусї і нїби з глумом прощають ся з Европою, котру культура зверха трохи причесала; они летять на полудне в теплї краї, далеко за море, де можуть спокійно зимувати і де многих з них око слїдителя ще не виділо. Підчас моєї судної їзди через Середземне море летїли особливо жайворонки, підкропивки і соколи та понайбільшій части минали нас високо понад кораблем, але многі з них спускали ся і на корабель на короткий спочинок. Наші Італїянцї кидали ся зараз як коти на тї бідні, утомлені птички, але многі з них мимо того, що їм тут не давано спокою, вертали знову назад — нехибний знак, що они мимо догідної погоди були дуже утомлені. Менї не хотїло ся нїколи вірити в то, що говорили впрочім знамениті знатоки житя птиць, як Ґетке та Гомаєр, іменно, що наші відлїтаючі у вирій птицї летять одним однїсеньким довгим летом через широке море і так само вертають назад, а ся нова подорож через Середземне море ще лиш більше укріпила мене в моїм поглядї.

На другий день вирinуло перед нами в чудовім осьвітленю заходячого італїяньского сонця полупане побереже Сардинії. Ще живописнїйше виглядало четвертого дня дороги побереже Іспанїї, але оно ставало щораз більше плоске в ту сторону як Альмерия і через те з кождою годиною тратило свою красу. Для того міста мали ми на кораблї богато набору і мусїли там побути цїлий день. Розуміє ся, що я скористав з нагоди і вийшов на беріг, але знайшов ся нараз у великім клопотї, бо не міг нїгде розміняти гроший.

Впрочім не жаль менї було, що я тут задержав ся. Околиця міста, що правда, пуста і повна скал та пороху; нема нїгде лїсів, але зато саме місто дуже хороше. На скалистім вершку гори видніє ся стара, але ще добре удержана маврийска кріпость. Чисті улицї і високі доми з плоскими дахами роблять дивне вражінє, бо нагадують вже зовсїм Африку. Нинїшне місто має около 40.000 жителїв і було колись ще більше. За маврийских часів було то важне місто портове межи побережєм а Ґранадою. Пізнїйше оно значно підупало і аж від 1852 р. зачало знову підносити ся, коли улїпшено порт і приладжено его для більших кораблїв. Нинї єсть Альмерія дуже торговельним містом і торгує головно вином, котре тут єсть знамените. Крім того вивозять звідси велику скількість олова, котре добувають в недалеких горах і витоплюють в гутах близько Альмерії. Недалеко від міста суть також мінеральні жерела, при котрих знаходять ся купелеві заведеня. Місцеві жителї, що ходять завсїгди з великою повагою і правдивою іспаньскою ґрандеццою, суть супротив чужинцїв дуже чемні і тим відріжняють ся дуже від полудневих Італїянцїв. В містї не видко жебраків і похатників та й нема влїзливих фіякерских візників. Аж лекше віддихає ся, коли приїхати сюди з Неаполю.

Але аж занадто пригадали ся менї темні сторони Неаполя, коли ми на другий день станули в Ґібральтарі. Анґлїйский турист своїм чванливим поведенєм і набитою мошонкою псує всюди не лиш природу але й людий. В наслїдок того єсть і Ґібральтар страшно дорогою дїрою, хоч своїм положенєм, своєю природою і укріпленями робить велике вражінє. Коли їде ся з Альмерії, то самого міста не видко, бо оно лежить по другім, західнім боцї півострова чи радше пригірка, або гористого клина, котрий висуває ся з іспаньскої провінциї Кадіз на 4 кільометрів і 62 метрів далеко на полудне в море і єсть пересїчно на 1 кільометр широкий, отже займає майже якраз 5 квадратових кільометрів площі. Коли їхати попри сей пригірок, та на вихіднім побережу видко лиш стрімкі, полупані скали, порослі

ся скорше аж за три місяці, т. є. дня 21 січня. Через цілий той час будуть люди там мали не лиш зиму але й ніч. Ще дальше на півночи на Медвежім острові і на Новій земли, де сонця не видко через 97 днів, розпочала ся т. зв. бігунова ніч вже в перших днях сего місяця. В порті в Кронштадті коло Петербурга замерзло море і скінчила ся плавба кораблями. Впрочім то там нічого незвичайного, бо в Кронштадті замерзає море звичайно вже в другій половині падолиста. Але Росия має величезний ледолом „Ермак“, такий корабель, що призначений лїд ломити. Він мав первістно ломити лїд на північнім Ледовім мори, однак там не міг нічого вдіяти, але за то зможе він ломити лїд у Всхіднім мори і коли-б показала ся потреба, робити дорогу другим кораблям. Ріка Нева коло Петербурга буває що року пересїчно 147 днів вкрита ледом, але богато российских рік показують зовсїм инші числа. Так ріка Єна коло Устяньска буває при устю до Ледового моря вкрита ледом через 206 днів, отже через значно більшу часть року, а Сосва коло Березова в західнім Сибірі 207 днів. Та не лиш на півночи, але й в полудневих сторонах Европи зима взяла ся дуже остро. В цїлій Льомбардиї і північній Італії і в полудневім Тиролі, в Мераиї і Триєнтї та инших містах упали великі сьвіги. Мілано робить вражінє північного міста засипаного сьнігом, а в Римі настала велика студінь.

— **Померли**: Емілїян Крвавич, емерит. ц. к. радник суду, упокоїв ся дня 23 падолиста в 56-ім році житя по довгій а тяжкій недузї. Похорон відбуде ся завтра по полудни, з дому печали при ул. Стрілецкій в Тернополи просто на кладовище. Поминальне богослуженє відбуде ся в середу рано. — О. Сильвестер Черлюнчакевич, парох в Маківску, ярославского деканата, упокоїв ся дня 18 с. м. в 71-ім році житя, а в 46-ім сьвященьства.

Штука, наука і лїтература

— **Туберкульоза у людий і зьвірят.** Написав Михайло Охнич, ц. к. повітовий лїкар ветеринарийний в Печеніжині. Коломия 1902. Стор. 63, 16-ка. Цїна 40 сот. — Є се фахова розвідка, оброблена на основі дослідів найзнаменитших природознавців і бактеріольогів, про симптоми, хід та лїчене одної з найлютійших недуг, що десятку́є людскість, тому кождий інтересований повинен би з нею познакомити ся. Головний склад книжочки у Ю. Насальского, проф. ґімн. в Коломиї.

Телєґрами.

Відень 24 падолиста. Стан здоровля Єго Вел. Цїсаря значно поліпшив ся і Монарх переходжував ся вчера по парку в Шенбруні.

Мадрит 24 падолиста. На оногдашнім засїданю палати послів прийшло до бурливих сцен, коли пос. Робледо поставив внесенє на установленє комісиї для переведеня слїдства в справі неправильностий при видаваню льосів державних.

Ессен 24 падолиста. Вчера відбуло ся тут більше як сто зборів робітничих і ухвалено вислати сочувстве для вдовиці Круппа. Похорон Круппа відбуде ся в середу рано о 11 год. Цїсар Вільгельм прислав на руки директорів заведеня фабричного сочувстве з причини смерти Круппа.

Вашінґтон 24 падолиста. Секретар уряду маринарки одержав від адмірала Кезея повідомленє, що революция в Колюмбії вже скінчена.

— **„Як почуєш в ночи“** — твір музичний Дениса Січиньского, на тенор, в супроводї фортепяна (слова І. Франка із „Зівялого листя“), появив ся накладом „Музичного видавництва станиславівского Бояна“). Цїна 60 сот. (не 30, як хибно надруковано). Дістати можна в Чернівцях, в книгарні Пардіньского.

— **Параця.** Такий єсть заголовок комедиї в 3 актах зі сьпівами, з під пера п. Льва Лопатиньского. Книжку сю можна дістати або у автора або у накладника п. С. Горука, площа Домбровского ч. 1. по цїнї 2 К за примірник. На почтову пересилку треба долучити 10 сот. За послїплатою не висилає ся.

лиш рідко корчами і деревиною. Тут єсть то одиноке місце в Европі, де ще живуть дико малї малпи; їх невільно убивати, а навіть анґлїйске правительство держить до них окремого сторожа, котрий має їх, особливо зимою доглядати. Із сеї сторони видко також як хребет сего пригірка розпадає ся на три части: перша з них кінчить ся вершком на 395 метрів високим, на котрім стоїть сиґналова вартівня; в другій части єсть найвисший на пригірку вершок, що має 425 метрів і тут видніє ся вежа О'Гара; тут є також кілька печер в скалах, з котрих найбільша, печера св. Михаїла, має дуже красні капліці: в третій части найвисший вершок єсть вже лиш 111 метрів високий і звідси спадають скали щораз низше до моря, аж остаточно кінчать ся стрімким клинцем Пунта де Европа, на котрім стоїть морска лїхтарня.

Ґібральтар зі своїми природними і штучними укріпленями творить найсильнійшу кріпость в цїлім сьвіті, котру, як кажуть знатоки, ніхто не годен взяти. Она єсть нинї, як звістно, в руках Анґлїйців, і творить для них найважнійшу позицию на Середземнім мори. Ґібральтар і остров Мальта — то дві позициї Анґлїйців, що забезпечають їм панованє на Середземнім мори і вільну дорогу до Єгипту та Индиї.

Та й цікава істория сего пригірка і кріпости на нім. Здає ся, що в дуже давних часах держала ся в сім місци Европа з Африкою, аж опісля чи море розірвало суху землю, чи може она по середині запала ся і на Европейскім боцї остав ся лиш теперішний пригірок Ґібральтар а на африканьскім боцї той пригірок, що лежить коло міста Цевти. Стародавні Греки і Римляни розповідали собі, що тут були так звані стовпи Геркулеса. Коли Араби в 711 р. по Хр. впали до Іспанії, вожд їх Тарік побудував тут на північно-західнім кінци скал, званих нинї Пенон, велику кріпость, щоби забезпечити арабским войскам перехід до Іспанії та назвав єї від свого імени „Джебель аль Тарік“ (Gebel al Tarik т. є. „гора Таріка“) і від того пішла теперішна назва Ґібральтар. Пізнїйше удало ся Іспанцям відобрати ту кріпость Арабам, званим тут Маврами. Цїсар німецкий а іспаньский король Кароль V післав сюди із Штрасбурґа інжинера Данила Шпекеля і казав перебудувати маврийску кріпость та укріпити єї на новий лад. Тогди пороблено тут в скалах у всїлякій висоті підземні батериї, котрі суть ще й до нинї. В 1704 р. в серпни взяли були кріпость Анґлїйці. Ще того самого року вислав був іспаньский король Филип V. 10.000 пішого войска і 24 кораблї воєнних, котрі мали мали рівночасно зачепити Анґлїйців від сторони сухої землї і від моря та відобрати кріпость. Але то не удало ся і так само не удав ся і другий похід в слїдуючім році і Ґібральтар став від 1714 р. правною властию Анґлїйців. Тепер старали ся Анґлїйці так укріпити Ґібральтар, щоби єго ніхто не міг їм відобрати. Ще два рази в роках 1727, 1779 пробовали Іспанці відобрати Ґібральтар, але і то не удало ся, аж остаточно договором у Верзалю 1783 признано Ґібральтар Анґлїйцям на власність і він остав ся в їх руках до нинї.

(Дальше буде).

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1. мая 1902 після середно-европ. год

Зі Львова

посп.	особ.	
відходить		
		День
	6·25	До Станиславова, Підвисокого. Потутор
	6·35	„ Лавочного, Мукачва. [illegible]
	6·30	„ Підволочиск, Одеси, Києва
	6·30	„ Підволочиск з Підзамча
8·30		„ Кракова, Любачева, Орлова, Відня
	8·40	„ „ Відня, Хирова, Стружа
	9·00	„ Сколього, Лавочного від 1/5 до 15/9
	9·15	„ Янова
	9·25	„ Підволочиск з гол. двірця
	10·35	„ Іцкан, Сучави, Берегомету
	10·20	„ Белзця, Рави, Любичева
	11·25	„ Янова від 1/5 до 15/9 в недїлї і сьвята
1·55		„ Підволочиск з гол. двірця
2·08		„ „ „ Підзамча
	2·15	„ Брухович від 1/5 до 15/9 в недїлї і сьвята
2·40		„ Іцкан, Гусятина, Керешмеге
2·55		„ Кракова, Відня, Хабівки
	3·05	„ Стрия, Сколього лиш від 1/5 до 30/9.
	3·15	„ Янова від 1/5 до 15/9.
	3·20	„ Зимноводи від 15/5 до 30/9.
	3·25	„ Брухович „ „ „ „
	3·30	„ Ярослава
		Ніч
12·45	4·15	До Кракова, Відня, Берлина
2·51		„ Іцкан, Констанциї, Букарешту
	8·16	„ Брухович від 1/5 до 15/9
	6·25	„ Іцкан, Радовець, Кімполюнга
	6·26	„ Кракова, Відня, Берлина, Варшави з Орлова від 15/5 до 15/9
	6·30	„ Янова від 1/5 до 15/9 в будні дни
	6·35	„ Лавочного Мукачва Хирова
	7·25	„ Сокаля, Рави рускої
	7·10	„ Тернополя з гол. двірця
	7·23	„ „ „ Підзамча
	10·05	„ Янова від 1/5 до 15/9 в недїлї і сьвята
	10·35	„ Іцкан, Гусятина, Радовець
	11·—	„ Кракова, Відня, Іновроцлава
	11·10	„ Підволочиск, Бродів з гол. двірця
	11·23	„ Гримайлова з Підзамча

До Львова

посп.	особ.	
приходить		
		День
	6·10	З Кракова
	6·30	„ Чернівець, Іцкан, Станиславова
	6·30	„ Брухович від 1/5 до 15/9
	7·10	„ Зимноводи „ „ „ „
	7·45	„ Янова (головний дворець)
	8·10	„ Лавочного „ „
	8·00	„ Тернополя на Підзамче
	7·40	„ „ „ гол. дворець
	8·15	„ Сокаля, Рави рускої
	8·30	„ Кракова, Відня, Орлова
	10·25	„ Ярослава, Любачева
	11·55	„ Іцкан, Черновець, Станиславова
	1·23	„ Янова на гол. дворець
1·35		„ Кракова, Відня
1·45		„ Іцкан, Станиславова
2·20		„ Підволочиск на Підзамче
	4·40	„ Стрия, Самбора, Борислава
2·35		„ Підволочиск на гол. дворець
	5·10	„ „ „ Підзамче
	5·35	„ „ „ гол. дворець
	6·00	„ Сокаля
	5·56	„ Кракова
5·40		„ Чернівців
	8·14	„ Брухович
		Ніч
	12·05	З Сколього, Калуша, Борислава
2·15		„ Черновець, Букарешту
2·31		„ Кракова, Відня, Орлова
	3·12	„ Підволочиск на Підзамче
	3·35	„ „ „ гол. дворець
	6·20	„ Іцкан, Підвисокого, Козови
	10.05	„ Янова від 1/5 до 30/6 і від 16/8 до 15/9 що дня, а від 1/6 до 15/9 в недїлю і сьвята
	7·04	„ Брухович від 1/5 до 30/6 і від 16/8 до 15/9
	8·50	„ Брухович від 1/7 до 15/8 що день
8·40		„ Кракова, Відня, Любачева
	9·30	„ Янова від 1/5 до 15/9
	9·50	„ Кракова, Відня, Пешту, Сянока
	9·20	„ Іцкан, Козови, Підвисокого
	10·20	„ Підволочиск, Бродів, Копичинець
	10·38	„ „ на гол. дворець
	10·50	„ Лавочного, Хирова, Пешту

ЗАМІТКА. Пора нічна числить ся від 6-ої години вечером до 5-ої години 59 минут рано. Час середно-европейский ріжнить ся від львівского о 36 минут. В місті видають білети їзди: Звичайні білети аґенция часописей Ст. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9 від 7-ої рано до 8-ої вечером, а білети звичайні і всякі иншi, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. окрім інформациї ц. к. зелїзниць державних (ул. Красїцких ч. 5 в подвірю, сходи II. двері ч. 52) в годинах урядових (від 8—3 а в сьвята від 9—12).

За редакцию відповідає: Адам Красїцкий

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).